

**СПРАВА «ГЕН ТА ІНШІ ПРОТИ УКРАЇНИ»
(CASE OF GEN AND OTHERS v. UKRAINE)**

(Заяви № 41596/19 та № 42767/19)

Стислий виклад рішення від 10 червня 2021 року

Четверта заявниця, яка була неповнолітньою, проживала з матір'ю. Третій заявник (батько четвертої заявниці), а також перший та друга заявниця (дід і баба четвертої заявниці) звернулися з позовом до матері дитини, стверджуючи, що вона перешкоджає їхньому спілкуванню.

15 серпня 2016 року Дзержинський районний суд міста Харкова встановив графік побачень батька з дитиною та окремі графік побачень баби та діда з дитиною, надавши їм змогу брати участь у її вихованні. 12 квітня 2018 року Апеляційний суд Харківської області вніс зміни до графіку побачень батька з дитиною.

Державною виконавчою службою було відкрито окремі виконавчі провадження у зв'язку з судовими рішеннями, якими були встановлені графіки побачень третього заявника з дитиною та першого і другою заявницею з дитиною. Проте державні виконавці не забезпечили дотримання матір'ю дитини графіку побачень, регулярно складали акти про відмову дитини спілкуватися з заявниками, накладали штрафи на мати дитини, неодноразово закривали та відновлювали виконавчі провадження. Крім того, національні суди неодноразово зупиняли виконання рішення щодо проведення побачень на значні періоди часу у зв'язку з подальшими судовими рішеннями.

У 2020 році суд першої інстанції за скаргами першого заявника двічі встановлював бездіяльність державного виконавця та вказував, що ним не було вжито всіх заходів, необхідних для контролю за забезпеченням побачень першого заявника з дитиною з огляду на те, що просте побажання дитини не повинно було перешкоджати виконанню рішення суду.

До Європейського суду з прав людини (далі — Європейський суд) заявники скаржилися за статтями 6 та 8 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод (далі — Конвенція) на неналежне виконання органами державної влади домовленостей про побачення, встановлених судовими рішеннями від 15 серпня 2016 року та 12 квітня 2018 року. Європейський суд вирішив розглянути скарги заявників за статтею 8 Конвенції.

Європейський суд зазначив, що національні органи влади не вжили всіх належних заходів для забезпечення поваги до сімейного життя заявників, зокрема, виконання рішення щодо встановлення графіку побачень батька з дитиною зупинялося на значні періоди часу у зв'язку з подальшими судовими рішеннями без обґрунтування конкретних обставин, що виправдовували ці заходи; органи державної влади не застосовували механізм контролю за добровільним виконанням рішення коли тривало виконавче провадження; державні виконавці не забезпечували надання дитині належної професійної цільової підтримки, а тільки документували небажання дитини спілкуватися зі своїм батьком, бабою та дідом.

Європейський суд підкреслив, що у справах проти України уже встановлював, що нежиття належних заходів для виконання судових рішень, якими встановлюються домовленості про побачення з дітьми, є наслідком недостатньо розвинутих законодавчих та адміністративних механізмів, які б могли прискорити добровільне дотримання домовленостей із залученням фахівців органів опіки та піклування. Крім того, наявні механізми не передбачали відповідні і конкретні заходи для забезпечення примусового виконання рішення, яким було встановлено домовленості про побачення, відповідно до принципу пропорційності. Європейський суд констатував порушення статті 8 Конвенції.

ЗА ЦИХ ПІДСТАВ СУД ОДНОГОЛОСНО

«1. *Вирішує* об'єднати заяви;

2. *Оголошує* заяви прийнятними;

3. *Постановляє*, що було порушено статтю 8 Конвенції;

4. *Постановляє* що:

(a) упродовж трьох місяців держава-відповідач повинна сплатити заявникам такі суми, які мають бути конвертовані в національну валюту держави-відповідача за курсом на день здійснення платежу:

(i) 4 500 (чотири тисячі п'ятсот) євро та додатково суму будь-якого податку, що може нараховуватися, першому заявнику та другій заявниці спільно в якості відшкодування моральної шкоди;

(ii) 7 500 (сім тисяч п'ятсот) євро та додатково суму будь-якого податку, що може нараховуватися, третьому заявнику та четвертій заявниці спільно в якості відшкодування моральної шкоди;

(iii) 1 500 (одна тисяча п'ятсот) євро та додатково суму будь-якого податку, що може нараховуватися заявникам, в якості компенсації судових та інших витрат, ця сума має бути сплачена безпосередньо на банківський рахунок пана Б. Фокія;

(b) із закінченням зазначеного тримісячного строку до остаточного розрахунку на зазначені суми нараховуватиметься простий відсоток (*simple interest*) у розмірі граничної позичкової ставки Європейського центрального банку, яка діятиме в період несплати, до якої має бути додано три відсоткові пункти;

5. *Відхиляє* решту вимог заявників щодо справедливої сатисфакції.»